

Vergaderjaar 2022–2023

33 118

Omgevingsrecht

34 986

Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

ET¹

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR VOLKSHUISVESTING EN RUIMTELIJKE ORDENING

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 17 januari 2023

Hierbij stuur ik u de toegezegde documenten over de aanpak van het Indringend Ketentesten (IKT) inzake het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Dit ter beantwoording van de schriftelijke vragen van de leden van de vaste commissies voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving en voor Economische Zaken en Klimaat/Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over de inwerkingtreding van de Omgevingswet.²

Tevens zijn de reguliere maandrapportages aansluiten DSO van november en december 2022 toegevoegd.

Tot slot stuur ik u de meest actuele bevindingen van AclCT over het Plan van Aanpak voor IKT 3. Daarbij stuur ik u mijn beleidsreactie op de bevindingen van AclCT. Dit is de invulling van de toezegging aan uw kamer uit mijn brief van 14 oktober 2022³ om de adviezen van AclCT op te volgen en te verwerken in een verdere versterking van de testaanpak. Zoals u weet stuur ik u eind januari 2023 de voortgangsbrief met de volledige stand van zaken van de implementatie van de Omgevingswet.

Documenten Plan van Aanpak IKT en teststrategie

In uw vragen van 4 oktober 2022 vroeg u naar het op 13 april 2022 vastgestelde plan van aanpak integraal ketentesten door het OGB DSO-LV. Bij mijn brief van 14 oktober 2022 heb ik u toegezegd dit toe te sturen na het anonimiseren van persoonsgegevens. In de bijlagen 1, 2, 3, 4 en 5 vindt u het Plan van Aanpak van 13 april 2022 en – nu dit document

¹ De letters ET hebben alleen betrekking op 33 118.

² 170790.28U en Kamerstukken I 2022/2023, 33 118/34 986, EK.

³ Kamerstukken I 2002/2023, 33 118/34 986, EK.

regelmatig wordt aangepast om het actueel te houden – ook de het Plan van Aanpak van juni, augustus en december.

Daarnaast vroeg u om de teststrategie zoals deze wordt genoemd in de Eindrapportage DSO-LV «Quick scan go live DSO-LV». De rapportage verwijst naar het begrip «teststrategie» die gebruikt is in de bestuurlijke reactie op AclCT van februari 2022. Dit begrip is door AclCT in ruime zin gehanteerd. In overleg met de (keten)partijen is de teststrategie aangepast op basis van ervaringen die in de tijd zijn opgedaan. Dit betekent dat de praktijk en voortschrijdend inzicht doorklinkt in de uitwerking van de testen. Zo ontwikkelt het testen mee met het ontwikkelniveau van het DSO. Nadere informatie over de testbasis (waartegen getest wordt,) is te vinden op: Functionele set inwerkingtreding Omgevingswet – Aan de slag met de Omgevingswet en algemene informatie op: Indringend Keten-testen (IKT) – Aan de slag met de Omgevingswet.

In bijlagen 4 en 5 treft u het laatste Plan van Aanpak IKT van 1 december 2022 aan, zodat u zicht heeft op het vervolg. Daarbij teken ik aan dat de adviezen uit het ex ante onderzoek van AclCT van 22 december 2022 waar hieronder wordt gewezen in de paragraaf «beleidsreactie op de bevindingen AclCT IKT logischerwijs nog niet verwerkt zijn aangezien deze van een latere datum zijn. Bij de aan u voorziene voortgangsbrief van eind januari ga ik – onder andere – nader in op de resultaten van IKT fase 3.

Beleidsreactie op de bevindingen AclCT IKT

Zoals ik u heb bericht in de voortgangsbrief van oktober⁴, zijn als opvolging van de AclCT adviezen uit februari 2022⁵ aanvullende testen ontwikkeld om extra zicht te krijgen op de integrale werking van het DSO als geheel. In het opvolgende advies van oktober 2022⁶ constateerde AclCT dat het indringend ketentesten (IKT) op dat moment nog niet objectief kon vaststellen dat de werking van het volledige stelsel vooraf is getest. Het AclCT adviseerde hierbij om het niet alleen in opmaat naar inwerkingtreding, maar ook voor de ontwikkeling daarna het ketentesten een stevige kwaliteitsimpuls te geven. Met dit advies ben ik aan de slag gegaan. In het najaar van 2022 zijn met de (keten)partijen 19 aanvullende maatregelen uitgewerkt om de testaanpak te versterken en is een start gemaakt met de implementatie van deze maatregelen in IKT-fase 3 (periode van 26 september 2022 tot 13 januari 2023).

Ik heb AclCT verzocht om te onderzoeken of deze maatregelen – individueel en in samenhang – in opzet kunnen zorgen voor de eerder geadviseerde impuls. Daarnaast heeft AclCT onderzocht of, en zo ja in hoeverre, deze maatregelen inmiddels zijn geïmplementeerd. Hiermee geef ik invulling aan de vraag vanuit uw Kamer om in overleg te treden met AclCT. Daarbij is het ook van belang dat de maatregelen in de opvolgende IKT-fases, dus ook na fase 3, worden meegenomen.

Het ex ante AclCT onderzoek is uitgevoerd in december 2022. De bevindingen zijn⁷ op 23 december 2022 opgeleverd door AclCT. Hieronder vindt u mijn reactie op dit adviesrapport. Daarbij wordt aangetekend dat de uitvoering van IKT in 2023 doorloopt. Ik vind het echter van belang dat u deze informatie alvast ontvangt, zodat u naast de plannen van aanpak over IKT ook over deze meest actuele informatie beschikt.

⁴ Kamerstukken EK 33 118 / 34 986, EK.

⁵ Kamerstukken EK 33 118 / 34 986, DJ.

⁶ Kamerstukken EK 33 118 / 34 986, EO.

⁷ Bijlage 6 Advies Plan van Aanpak indringend ketentesten, bijlage 7. Aanbiedingsbrief Advies Plan van Aanpak indringend ketentesten.

Een bredere duiding van de stand van zaken van het DSO, inclusief de bevindingen van IKT 3, samen met de bestuurlijke partijen vindt eind januari plaats. De uitkomst hiervan neem ik op in de toegezegde voortgangsbrief aan u en de Tweede Kamer van eind januari.

Kern van het AclCT advies op de verbeterde aanpak van het testen: doorgaan op de ingeslagen weg

Het AclCT bevestigt het beeld dat de maatregelen – individueel en in samenhang – in opzet kunnen zorgen voor de kwaliteitsimpuls die zij in oktober adviseerde. Hierbij adviseert AclCT door te gaan op de ingeslagen weg en met alle betrokken partijen stevig te investeren in het verder uitwerken van de maatregelen en implementatie hiervan. Dit advies is gebaseerd op de volgende bevindingen:

- Alle deeladviezen in het AclCT advies van 10 oktober 2022 zijn belegd met één of meer maatregelen;
- De 19 maatregelen kunnen in opzet leiden tot een kwaliteitsimpuls en raken alle aspecten van het AclCT advies van oktober;
- De eerste verbeteringen worden zichtbaar tijdens IKT-fase 3.

Ik zie het nieuwe AclCT advies als een steun in de rug en aansporing om de maatregelen zoals verwoord in ons plan van aanpak onverkort door te zetten.

Met de (keten)partijen ga ik door op de ingeslagen weg. Waaronder het blijven investeren in testen en het implementeren van maatregelen om het DSO-LV te verbeteren op de lange termijn. Dit laatste is van groot belang omdat met inwerkingtreding een komma in de ontwikkeling van het stelsel wordt gezet en geen punt. De inzet van alle partijen is nodig om het stelsel door te ontwikkelen en te vervolmaken. (overheden en marktpartijen)

De door AclCT geadviseerde maatregelen worden opgevolgd

De bovengenoemde maatregelen die mede op basis van het AclCT advies zijn opgesteld, zijn erop gericht om het aanwezige testtraject in te verbeteren. Hierdoor wordt aanvullende zekerheid verkregen dat de keten stabiel, betrouwbaar en werkbaar is bij inwerkingtreding.

De belangrijkste maatregelen op hoofdlijnen komen erop neer dat we een duidelijk beeld hebben van de testdekking op de verschillende elementen van het DSO als geheel en de integrale risico's om verantwoord in werking te treden met de overeengekomen business scenario's en waar nodig aan te vullen met additionele testmaatregelen.

Het testen in IKT-fase 3 heeft gezorgd voor resultaten die bijdragen aan de beoogde kwaliteitsimpuls

Ik constateer ook dat er al resultaten zijn die hun effect hebben tijdens de uitvoering van IKT-fase 3 en die reeds bijdragen aan de beoogde kwaliteitsimpuls. AclCT bevestigt dit eveneens in het adviesrapport. Zo is er al getest met complexere business scenario's en is er gekeken naar mogelijkheden om deze business scenario's onjuist te gebruiken. Ook is de vastlegging van testgevallen en -resultaten om de reproduceerbaarheid en de mogelijkheid tot analyse van de testresultaten aantoonbaar verbeterd. AclCT noemt in haar bevindingen de optie van een mastertestplan. Hier geef ik invulling aan door het ontwikkelen en implementeren van het als bijlage 5 bij deze brief bijgevoegde maatregelenoverzicht en het monitoren van de resultaten. Het mastertestplan zal gecompliceerd worden met een doorkijk naar de lange termijn teststra-

regie voor na inwerkingtreding, inclusief mogelijkheden om het testen efficiënter uit te voeren.

Het AclCT stelt ook dat een deel van de maatregelen in het plan van aanpak nog niet tot resultaat in de volgende fases van IKT heeft geleid. Dit was conform de verwachting. In de voortgangsbrief van eind januari zal ik op dit vervolg nader ingaan.

Er is vanaf begin oktober (begin testfase IKT3) intensief doorgewerkt aan de uitvoering van de maatregelen door test- en risico-experts en samen met de bevoegde gezagen die de feitelijke uitvoering van het testen doen. Ik zie dat de maatregelen conform planning worden geïmplementeerd. Hierbij geldt: de belangrijkste maatregelen eerst, en niet alles kan of hoeft tegelijk. De testaanpak is kort-cyclisch en flexibel in opzet en biedt ruimte om uitgewerkte (deel)maatregelen stapsgewijs en op korte termijn te implementeren.

Een andere maatregel die ik onder uw aandacht wil brengen is dat ik een onafhankelijke marktpartij bij dit verbeterproces heb betrokken die zeer deskundig is op het gebied van het vormgeven en uitvoeren van softwaretesten. Dit bureau draagt ex-ante bij aan het concretiseren van de maatregelen in de integrale testaanpak en monitort ex-durante samen met de Chief Information Officer van het Ministerie van BZK de uitvoering van het ketentesten en het testen op de niet-functionele eisen. Daarin vervult dit bureau de rol van Quality Assurance⁸ in het testproces. Deze verbeterde testaanpak biedt mij, de softwareleveranciers en de medeoverheden validatie en daarmee meer zekerheid bij de testende partijen (medeoverheden, leveranciers en MKB) voor de resultaten van het IKT.

Tot slot

Ik concludeer dat AclCT de gevolgde aanpak ondersteunt en dat de verwacht is dat de maatregelen zoals verwoord in ons plan van aanpak leiden tot een indringend geteste stelsel. Dit betekent dat ook na inwerkingtreding onverkort doorgegaan zal worden in de verdere ontwikkeling en werking van het DSO-stelsel als geheel.

In de komende periode ligt de focus op het versterken van de regie en samenhang op de verschillende testsoorten, zowel van de deelketens als van het DSO als geheel. De maatregelen moeten leiden tot een meer geconsolideerd beeld op basis van de uitgevoerde testen en eventuele restrisico's ten aanzien van inwerkingtreding. Ik heb geconstateerd dat de eerste resultaten hiervan al zichtbaar zijn geworden tijdens IKT-fase 3. Zoals met u gedeeld is dit een verantwoordelijkheid van meerdere partijen. Voldoende en tijdige inzet en investeringen vanuit bevoegd gezag, ontwikkelpartners en leveranciers blijft van groot belang. Het gezamenlijk in de gehele keten neerzetten en verankeren van deze testopzet maakt dat ook na inwerkingtreding de verdere vervolmaking van het digitale stelsel de vruchten van deze opzet kan plukken.

In de voortgangsbrief eind januari zal ik u en de Tweede Kamer het overzicht van de stand van zaken van het DSO, inclusief de bevindingen van IKT 3 toesturen. In de voortgangsbrief vindt u dan ook de weg die ik samen met de bestuurlijke partijen en Rijkspartijen maak van de gehele voortgang van de implementatie van de Omgevingswet. Daarbij is het de bedoeling u op dat moment ook het koninklijk besluit met de datum van inwerkingtreding toe te sturen.

De Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,
H.M. de Jonge

⁸ Het bewaken van de kwaliteit in het testproces.